

Въз основа на Решение №328 на МС от 25 април 2012 г., със Заповед на Министъра на образованието, младежта и науката, беше сформирана междуведомствена група, която до 30 септември 2012 г. да «разработи целите, приоритетите и мерките в областта на образованието, науката и изследванията, които да бъдат финансирани през програмния период 2014 – 2020 г., и да предложи финансов инструмент/ финансови инструменти, по които те да се финансират».

На 28 септември 2012 г. министър Сергей Игнатов представи Концепцията за Оперативна програма за наука и образование за интелигентен растеж за периода 2014 – 2020 г., която в МОМН разработихме на базата на обсъжданията и предложенията на членовете на междуведомствената група, фокусирани през призмата на основните изисквания на Европейската комисия и на националната нормативна рамка, свързана с програмирането за периода 2014 – 2020 г.

Основната цел на предложената оперативна програма е постигането на интелигентен растеж и изграждането на общество, базирано на знанието, чрез повишаване на качеството на научните изследвания и образованието. Постигането на тази цел е обвързано с постигането на редица резултати в рамките на пет приоритета – първият е посветен на научните изследвания и технологичното развитие, вторият – на връзката между образованието, бизнеса и трудовата заетост, третият приоритет е свързан с образованието като фактор за социално приобщаване, четвъртият е посветен на образованието и ученето през целия живот, а последният се отнася до подобряването на образователната инфраструктура.

МОМН предлага не само един документ с цел усвояване на европейски средства, а по-скоро цялостна визия за развитието на науката и образованието в следващия програмен период, в тясна връзка с изграждането на модерна информационно-технологична среда, осигуряваща условия за иновации. Предлаганият модел на програмата е двуфондов – силно препоръчван от ЕК с цел постигане на по-интегриран и устойчив ефект от инвестициите в изпълнение на секторните политики.

В разработването на концепцията водещо участие взеха представители на академичната общност, на гражданското общество, представители на различни ведомства, експерти и застъпници на тезата, залегнала в Националната програма за развитие на България 2020 и общоевропейската стратегия за същия период, че научноизследователската дейност и образованието са едни от най-важните цели в развитието ни през следващите години.

Новата оперативна програма би могла да осигури значителни социално-икономически ползи за обществото чрез устойчивия ефект на инвестициите в дългосрочен план, запазването и разкриването на нови работни места, развитие на конкурентоспособността на работната сила, подобряване на редица демографски показатели. Оперативна програма за наука и образование за интелигентен растеж ще има висок синергичен ефект по отношение на постигането на целите на другите оперативни програми. Освен пряката връзка с инициативите в сферата на труда и социалната политика, икономиката и регионалното развитие, новата оперативна програма притежава капацитета да повлияе положително върху постигането на приоритетите, свързани с развитието на аграрния сектор, институционалната среда и подкрепата за повишаване на ресурсната и енергийната ефективност.

На Вашето внимание представяме концепция за оперативна програма. При разработването на самата оперативна програма МОМН има ресурс и готовност да структурира на регионален и териториален принцип основните необходими и мерки за целия образователен и научноизследователски сектор. За тази цел министерството ще използва информация и експертиза, натрупани от поредицата мащабни проекти, реализирани през настоящия програмен период. Също така възнамеряваме да надградим и доразвием акумулираните активи в сферата на науката и образованието. Като част от мерките за постигане на тази цел са предвидени следните предефинирани мащабни проекти, за които има готовност да стартират още при стартирането на програмен период 2014-2020 г.:

Приоритетна ос 1: **Изграждане на центрове за компетентност (Centers of Excellence) в приоритетни научни области и от интерес за Европа**

Приоритетна ос 1: **Масова дигитализация на научно, културно-историческо и документално съдържание**

Приоритетна ос 2: **Професионалното образование, ориентирано към ефективен достъп до пазара на труда**

Приоритетна ос 2: **Студентски практики 2020**

Приоритетна ос 3: **Предучилищни и Училищни програми за подобряване на достъпа и задържане на учениците**

Приоритетна ос 3: **Общински програми за личностно развитие**

Приоритетна ос 3: **Ученически стипендии**

Приоритетна ос 4: **Студентски и докторантски стипендии**

Приоритетна ос 5: **Реконструкция, ремонт и строителство на детски градини и училища**

Приоритетна ос 5: **Разширяване на прилагането на съвременните технологии в образователния процес**

Специфични цели:

1. Изграждане на конкурентна среда за качествени научни и иновативни изследвания чрез постепенно повишаване на средствата за научно-изследователска и иновационна дейност до 1,5 % от БВП към 2020 г.
2. Създаване на благоприятна среда за възпроизводство и развитие на капацитета на научния сектор
3. Подобряване на качеството на висшето образование и повишаване броя на завършилите висше образование във възрастовата група на 30-34-годишните до 36% към 2020 г.
4. Подобряване на качеството на предучилищното и на училищното образование и намаляване на дела на преждевременно напусналите образователната система до 11 % към 2020 г.
5. Създаване на условия за развитие на личностни и професионални знания и умения през целия живот.
6. Развитие и модернизирание на научната и на образователната инфраструктура и повишаване броя на заетите в модернизирана среда.

Основната цел на предложената оперативна програма е постигането на интелигентен растеж и изграждането на общество, базирано на знанието, чрез повишаване на качеството на научните изследвания и образованието. Постигането на тази цел е обвързано с постигането на редица резултати в рамките на пет приоритета, описани в табличен вид надолу в текста.

Приоритетна ос 1: Научни изследвания и технологично развитие

1.1. Модернизация на специфично научно оборудване (научно-изследователска инфраструктура) и подобряване на капацитета на висшите училища и научните организации за реализиране на научни постижения	1.2. Технологично развитие чрез въвеждане на модерни ИКТ 1.2.1. Подсигуряване на научните и образователните институции със съвременни ИКТ – информационни и технологични центрове за обслужване на всички ИТ задачи, дигитализация на учебно и научно съдържание, съхранение на научни данни, портали за публикуване на резултати от изследователска дейност
--	--

Приоритетна ос 2: Образование за реална заетост, мобилност и предприемачество

2.1. Насърчаване на връзката между висшето образование и реалния сектор	2.2. Подкрепа за квалификация и мобилност на човешките ресурси в образователния сектор в зависимост от изискванията на пазара на труда
--	---

Приоритетна ос 3: Образователна среда за активно социално приобщаване

3.1. Подобряване на достъпа до предучилищно и училищно образование	3.2. Интеграция деца от етническите малцинства и реинтеграция на отпадащи от образователната система	3.3. Подкрепа на деца и младежи със СОП и за компенсирани на дефицити с цел постигане на равен достъп до образование
---	---	---

Приоритетна ос 4: Насърчаване на образованието, уменията и ученето през целия живот

4.1. Подобряване на качеството и достъпа до висше образование	4.2. Подобряване на качеството и на достъпа до предучилищното и училищното образование	4.3. Създаване на възможности за учене през целия живот
--	---	--

Приоритетна ос 5: Образователна инфраструктура

5.1. Реконструкция, ремонт и строителство на образователна инфраструктура, която не попада в обхвата на интегрираните планове за градско развитие, финансирани от ОП „Градско развитие“	5.2. Въвеждане на унифицирани ИКТ системи и оборудване в сектора на общото и професионалното образование
--	---